

BWRDD GWELLA A CHYNALIADWYEDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 26 Tachwedd, 2013

YN BRESENNOL:	Y Cynghorydd Ieuan Williams (Cadeirydd) Prif Weithredwr
	Pwyllgor Gwaith: Y Cynghorwyr R Dew, K P Hughes, Aled M Jones, J A Roberts, Alwyn Rowlands.
	Cyfarwyddwr Datblygu Cynaliadwy Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyfarwyddwr Cymuned Rheolwr Gwella Gwasanaeth, Gwasanaethau Plant (JD)
HEFYD YN BRESENNOL:	Mr Andy Bruce (Swyddfa Archwilio Cymru)
WRTH LAW:	Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor (JG)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorwyr H E Jones a R Meirion Jones; Mr Marc Roberts (Arolygydd yr Awdurdod Lleol, AGGCC).

1. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Dim i'w datgan.

2. YMDDIHEURIADAU

Fel y cant eu nodi uchod.

3. COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfod o'r Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd a gynhaliwyd ar 23 Hydref, 2013.

4. Y DIWEDDARAF AR DDATBLYGU BWRDD ADFER ADDYSG YNYS MÔN

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes yn rhoi i'r Aelodau y diweddaraf ar y cynnydd a wnaed yn erbyn y Cynllun Gweithredu ôl-arolwg. Dywedwyd bod system gyfrifiadurol (Cycle) wedi cael ei datblygu mewn ymgynghoriad gyda swyddogion o'r Uned Perfformiad i reoli perfformiad o ran cynnydd. Roedd yr adroddiad o'r system Cycle yn manylu ar y camau a gymerwyd ac roedd yn ddogfen sylweddol. Cafwyd crynodeb o'r adroddiad, wedi ei gyfatebu gyda'r blaenoriaethau a nodwyd yn y Cynllun Gweithredu a'r blaenoriaethau y bu Estyn yn craffu arnynt yn ystod eu hymweliad ar 7/8 Tachwedd 2013 yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn.

Yn ystod yr ymweliad hwnnw, canolbwyntiodd Estyn ar argymhellion 1,2 a 5. Roedd y Cyfarwyddwr o'r farn y gwnaed cynnydd da yn y cyswllt hwnnw ond cydnabu bod mwy o waith i'w wneud. Disgwylir y bydd Estyn yn adrodd yn ôl ar yr ymweliad i'r Awdurdod ymhen y 3 wythnos nesaf.

Roedd y ddau argymhelliad cyntaf a nodwyd gan Estyn yn cyfeirio at adolygu safonau yn yr holl gamau allweddol, gwella llythrennedd ymarferol erbyn diwedd Cyfnod

Allweddol 2 a gwella cyfraddau presenoldeb yn yr ysgol. Yn Atodiad 2 o'r Adroddiad, cafwyd gwybodaeth gefnogol ychwanegol yn amlinellu perfformiad cyfredol yr Awdurdod yn y meysydd allweddol hyn.

Diolchodd yr Aelodau i'r Cyfarwyddwr am ei adroddiad a gellid gweld o'r dystiolaeth a gafwyd bod pethau'n mynd rhagddynt mewn modd cadarnhaol.

Gofynnodd y Cynghorydd K P Hughes a oedd Estyn wedi ymchwilio ymhellach i ganfod yr hyn a oedd yn cael ei wneud mewn gwledydd eraill i godi safonau addysgol?

Mewn ymateb, dywedodd y Cyfarwyddwr y byddai adroddiad yn cael ei gyhoeddi ymhen yr ychydig wythnosau nesaf yn dangos lle'r oedd Cymru yn sefyll o gymharu â gwledydd eraill o ran addysg. Un o'r pethau yr oedd Llywodraeth Cymru wedi ei wneud oed edrych ar yr ymchwil a wnaed mewn gwledydd eraill a'r hyn a oedd wedi llwyddo yn y gwledydd hynny. Yr hyn a oedd yn bwysig oedd ein bod yn mabwysiadu'r hyn y gellir ei ystyried fel ymarfer da mewn awdurdodau a gwledydd eraill, eu defnyddio a'u haddasu i gwrdd ag anghenion yn lleol yn Ynys Môn ac ar draws Gogledd Cymru. Roedd Llywodraeth Cymru wedi gwneud llawer o ymchwil yn y cyswllt hwn ac wedi edrych yn benodol ar yr hyn y llwyddwyd i wneud yng Nghanaada.

Nododd y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd bod cynnydd da yn parhau i gael ei wneud mewn perthynas â holl argymhellion Estyn.

5. Y DIWEDDARAF AR Y CYNNYDD YN Y GWASANAETHAU PLANT

Cyflwynwyd - adroddiad cynnydd gan y Rheolwr Gwella Gwasanaeth yn erbyn y Cynllun Darparu Gwasanaeth.

Dywedwyd - Bod y Gwasanaeth yn parhau i ganolbwyntio ar gynnal y gwelliant yn y gwasanaethau yn wyneb y pwysau sydd wedi dychwelyd ar y gweithlu oherwydd trosiant staff (gan gynnwys uwch ymarferydd a Rheolwr Tîm). Fel y dywedwyd yn yr adroddiad diwethaf i'r Bwrdd, roedd y trydydd chwarter hwn yn debygol o fod yn hollbwysig o ran sefydlu i ba raddau yr oedd y gwelliannau a wnaed llynedd wedi gwreiddio.

Cyfeiriwyd at fanylion o gynnydd arwyddocaol ym Mharagraff 2 yr adroddiad ac ym Mharagraff 3 yr adroddiad, cyfeiriwyd at y meysydd hynny sy'n parhau i beri pryder a her.

Roedd y dystiolaeth, a gadarnhawyd yn y Llythyr Blynyddol diweddaraf gan AGGCC yn nodi fod y gwasanaeth wedi llwyddo i newid a bod y newid hwnnw'n cael ei gynnal. Roedd fframwaith sylfaenol y tîm rheoli wedi ei sefydlu i raddau helaeth, ynghyd â phrosesau a gweithdrefnau gwell ac, ar y cyfan, gweithlu brwdfrydig. Fodd bynnag, erys risgiau i berfformiad y gwasanaeth oherwydd problemau trosiant o fewn y gweithlu, gan gynnwys y rheolwyr.

Roedd hyder cyffredinol y gellir nodi a rheoli problemau a bod unrhyw ostyngiadau mewn perfformiad yn ostyngiadau ac nid yn arwyddion o ddirywiad yn y tymor hwy yn parhau. Roedd modd i'r tîm rheoli ragweld nifer o'r problemau a hyd yn oed gydag adnoddau neu gapasiti cyfyngedig, gynllunio camau gweithredu i roi sylw i'r problemau mewn ffordd sydd nid yn unig yn cynnal cydlyniant y Gwasanaeth, ond hefyd yn sicrhau bod modd cwrdd â'r gofynion o ran rheoli a chwrdd â dangosyddion perfformiad yn effeithiol. Roedd y Pennaeth Gwasanaeth, ynghyd ag uwch reolwyr, yn parhau i fonitro'r sefyllfa yn agos a byddai'n cadw'r Cyfarwyddwr Cymuned i fyny ar ddatblygiadau.

Diolchodd y Cyngorydd K P Hughes, yr Aelod Portffolio am yr Adran i'r tîm am y cynnydd a wnaed ac roedd yn gwerthfawrogi eu hymdrechion a'u cyfraniad i'r cynnydd hwnnw. Pwysleisiodd unwaith eto bwysigrwydd gwelliant parhaus a'i nod oedd i'r gwasanaeth fod y gorau yng Nghymru.

Soniodd yr Arweinydd ei fod wedi ymweld â'r Uned yr wythnos diwethaf yng nghwmni'r Aelod Portffolio a'i fod yn falch o glywed bod ysbryd y staff yn dda.

Nododd y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd gynnwys yr adroddiad a'r cynnydd sy'n cael ei wneud.

Fel mater ategol, gofynnodd y Cyngorydd K P Hughes a oedd o hyd i'r Bwrdd hwn gyfarfod bob mis yn hytrach na bob dau fis?

Mewn ymateb, dywedodd y Prif Weithredwr ei bod yn amlwg erbyn hyn nad oedd angen i'r Bwrdd gyfarfod bob mis oherwydd nad oedd llawer i adrodd arno. Unwaith yr oedd yr Awdurdod wedi cyrraedd lefel benodol o ran cynnydd, yna roedd cynnydd pellach yn fater mwy graddol dros gyfnod hwy o amser.

Sefydlwyd y Bwrdd hwn yn wreiddiol gan y Comisiynwyr oherwydd pryderon mewn tri maes, sef Llywodraethu Corfforaethol, Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol. Roedd y Comisiynwyr yn teimlo ar y pryd bod angen iddyn nhw gadw llygad ar berfformiad bob mis. Ond ers hynny, roedd system newydd wedi cael ei sefydlu ar gyfer y Byrddau Rhaglen ac roedd Bwrdd Rhaglen penodol wedi cael ei sefydlu ar gyfer Rhagoriaeth Gwasanaeth a oedd fwy neu lai yn dyblygu gwaith y Bwrdd hwn.

Y bwriad wedi i'r Comisiynwyr adael oedd cadw'r Bwrdd hwn am gyfnod penodol ac adolygu'r sefyllfa ymhen 6 mis o ran a fyddai'r gwaith wedi cael ei ymgorffori o fewn gwaith y Byrddau Rhaglen. Fodd bynnag, roedd yr Awdurdod wedi derbyn rhagrybudd gan SAC ddoe bod Ynys Môn wedi cael ei dewis fel un o 6 Awdurdod yng Nghymru a fydd yn cael asesiad llywodraethu corfforaethol gan SAC yn y flwyddyn ariannol newydd.

Oherwydd na fyddai llawer i'w adrodd arno i'r cyfarfod nesaf a oedd wedi ei drefnu ar gyfer 19 Rhagfyr, roedd y Prif Weithredwr o'r farn y dylid gohirio'r cyfarfod hyd fis Ionawr pryd y byddai'r Awdurdod wedi derbyn cadarnhad gan SAC ynglŷn â'r asesiad. Gallai'r cyfarfod ym mis Ionawr wedyn ystyried sut yr oedd yr Awdurdod am ymdrin gyda'r asesiad a gallai ystyried hefyd a ddylid trosglwyddo'r agweddau addysg a gwasanaethau cymdeithasol i'r Byrddau Rhaglen. Byddai'n dymuno trafod y senario hwnnw gyda'r UDA yr wythnos nesaf. O ganlyniad i adroddiad llywodraethu corfforaethol, aethpwyd â'r Awdurdod i fesurau arbennig. Nid oedd yr Awdurdod eisiau cael ei hun yn yr un sefyllfa eto a rhaid rhoddi blaenoriaeth o'r herwydd i gwrdd â gofynion yr asesiad hwnnw yn gynnar yn y flwyddyn newydd.

Dywedodd y Prif Weithredwr ei fod yn bwriadu trafod yn y cyfarfod nesaf o'r UDA, briodoldeb cynnull cyfarfodydd misol o'r Bwrdd Gwella. Roedd o'r farn bod cynnydd digonol wedi cael ei wneud ers sefydlu'r Bwrdd gan y Comisiynwyr a bod adroddiadau yn cael eu cyflwyno'n rheolaidd i'r Byrddau Rhaglen ar y gwelliannau sylweddol a wnaed o ran adfer addysg a'r gwasanaethau plant.

Dywedodd Mr Andy Bruce, SAC fod ef a Huw Lloyd Jones wedi gofyn i Ynys Môn gael ei rhoi yn rhan olaf y flwyddyn ariannol nesaf ac y gallai'r asesiad fod cyn hwyred â Chwefror 2015. Byddai'r asesiad yn drwyadl ac yn gadarn a byddai oddeutu 6 maes allweddol i'w gwerthuso. Byddai'n well ganddo ef asesiad hwyr er mwyn caniatáu i'r

cynnydd barhau ar Ynys Môn yn y cyfamser. Roedd wedi cael y cyfarfodydd o'r Bwrdd Gwella hwn yn ddefnyddiol iawn a chytunodd bod angen adolygu defnyddioldeb ac amllder y cyfarfodydd. Roedd o yn teimlo fod y Cyngor yn wir wedi gwella yn ystod y 12 mis diwethaf.

Nododd y Bwrdd Gwella y bwriad i adolygu amllder y cyfarfodydd ac y byddai'r cyfarfod nesaf a oedd wedi ei drefnu ar gyfer 19 Rhagfyr, 2013 yn cael ei ohirio hyd fis Ionawr 2014. Yn y cyfarfod hwnw, byddid yn ystyried asesiad corfforaethol SAC.

Daeth y cyfarfod i ben am 11:40 am

**Y CYNGHORYDD IEUAN WILLIAMS
CADEIRYDD**